T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 713
KARAR NO : 2017 / 803
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacılar : 1-E.K.A. eşi (nefsine asaleten 15.07.2000 doğum tarihli oğlu İ.K.e velayeten)
2-S.K. (K.)
3-A.K. (Ç.)
4-B.K.(D.)
5-D.K.
6-G.K.
Vekili : Av. A.N.
Davalılar : 1-DSİ Genel Müdürlüğünü izafeten DSİ 6.Bölge Müdürlüğü /Adana
Vekili : Av. Y.D.
2- İl Özel İdare Müdürlüğünü izafeten Valilik Makamı/Osmaniye
Vekilleri : Av. S.Y., Av.Ö. Ü.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; müvekkillerinden E.K.'in eşi, diğer davacıların babaları olan A.K.'in; DSİ Genel Müdürlüğü 6.Bölge Müdürlüğünün veya Osmaniye Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün yapım, bakım, denetim ve kullanımı altında bulunup da, Kadirli-Adana asfaltının Sarısu kandağı mevkiinden ayrılıp, Sumbas İlçesine bağlı Mehmetli Barajı istikametine giden yolun, Sarısu deresi üzerinde bulunup da, zalha hatın köprüsü olarak bilinen köprünün, doğu ve batı tarafında tehlikeyi önleyecek nitelikte betondan veya demirden yapılmış, can ve mal güvenliğini önleyecek muhafazanın olmadığından bahisle, 21.05.2015 tarihine rastlayan gece, önceleri ana yola, daha sonra da muhafazası bulunmayan köprünün gidiş istikametine göre sağ tarafındaki dereye düşerek vefat ettiğini; murisin trafik kazasından dolayı vefatı ile geride kalan eşi ve çocuklarının madden ve manen zarar gördüklerini; davalıların sorumluluğu altında bulunan ana yol üzerindeki köprünün sağ ve solunda gerek betondan ve gerekse demirden yapılma yeterli muhafazanın bulunmamasından dolayı, muris A.K.'in; maruz kaldığı kazadan dolayı, önceleri ana yola savrulup kalkması ile de, demir ve betondan yapılmış muhafazanın olmayışı ile de, dengesini kaybedip köprüden aşağı düşüp vefat etmesi ile geride kalanlar için tazminat davası açtıklarını ifade ederek; toplam 125.000,00 TL maddi ve manevi ile destekten yoksun kalma tazminatının kaza tarihi olan 21.05.2015 tarihinden başlamak üzere müştereken ve müteselsilen davalılardan alınıp davacı müvekkillerine verilmesine; bilirkişi tetkikatında elde edilecek fazlaya ilişkin haklarının saklı tutulmasına karar verilmesi istemiyle 5.10.2017 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

KADİRLİ 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 3.3.2017 gün ve E:2016/731, K:2017/112 sayı ile, "(…) Dava idari eylemden kaynaklanan haksız fiil sonucu oluşan zararın tazminine yönelik tazminat davasıdır.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davaya konu tazminat talebini doğuran eylemin Kadirli Belediyesi'nin yol yapım çalışmalarındaki eyleminden kaynaklandığı, idarenin işlem ve eylemlerinden kaynaklanan haksız eylemler sonucu oluşan zararların tazminin tam yargı davası yolu ile idari yargının görev alanına girdiği mahkememizin görevli olmadığı, HKM'nun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmadığı,(…)

HÜKÜM:Gerekçesi yukarda açılandığı üzere

1-Açılan davada mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE İdari Yargı kolunun görevli olması ve yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden REDDİNE,

2-İdari işlemden kaynaklı tazminat talebi olduğu görülmekle İDARE MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNUN TESPİTİNE…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacılar vekili bu kez aynı olay nedeniyle, ancak talep miktarını 125.000,00TL olarak göstermek suretiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının Karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun Karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak

ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Yasa'nın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasa'nın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110.maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Belediye aleyhine idare mahkemesinde açılan başka bir tazminat talepli tam yargı davasında, İdare Mahkemesi 2918 sayılı Yasa'nın 110. maddesinin 1. fikrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmış, İdare Mahkemesinin bu iki cümlenin iptali istemiyle yaptığı başvuruyu inceleyen Anayasa Mahkemesi 08.12.2011 gün ve E:2011/124, K:2011/160 sayı, 08.11.2012 gün ve E:2012/l 18, K:2012/170 sayı ve 28.5.2013 gün ve E:2013/59, K:2013/68 sayılı aynı içerikli kararları ile; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fikrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir. Başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir." kararına varmıştır.

Bu açıklamalar ışığında, 2918 sayılı Yasa'nın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin Karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesinin (Hukuk Bölümü) 30.11.2015 tarih ve 2015/753 K:2015/771 sayılı kararı da bu doğrultudadır.

Açıklanan nedenlerle, Mahkememizin görevine girmeyen ve Kadirli 2. Asliye Hukuk Mahkemesince de görevsizlik kararı verilen bu davada, görevli mahkemenin belirlenmesi için dava dosyasının 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, aynı Kanunun 18. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından 6 ay için bir karar gelmezse yargılamaya devam edilmesine.." karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazası nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararların davalı idarelerce tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; ancak aksine bir hüküm yoksa; karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerlerde de bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı; Kanunun, 4.maddesi ve devamında, Karayolu güvenliği konusunda hedefleri tespit etmek, uygulatmak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan Kuruluşlar ve, Komisyonlar ile bunların görev ve yetkilerine, Kanunun 5 ila 12 maddelerinde; Emniyet Genel Müdürlüğünün, merkez, bölge, il ve ilçe trafik kuruluşlarının; Trafik zabıtası ve genel zabıtanın, Karayolları Genel Müdürlüğünün, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının, Belediye trafik birimlerinin, İl ve ilçe trafik komisyonlarının bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerinin sayıldığı; bu kapsamda da, Kanunun 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu; 13.maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacıların murisi A.K.'in, 21.05.2015 tarihinde sevk ve idaresindeki motosiklet ile çalışmakta olduğu Paksoy Çiftliği istikametinden şehir merkezi istikametine seyir halinde iken aracın direksiyon hakimiyetini kaybetmesi sonucu oluşan trafik kazası neticesinde anayol üzerindeki köprünün sağ ve solunda yeterli muhafazanın bulunmaması nedeniyle köprüden aşağı düşüp vefat ettiği; davacıların bu trafik kazası neticesinde oluştuğu ileri sürülen maddi ve manevi zararlarının; olayda kusur ve sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla davalı idarelerden tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; Gaziantep 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Kadirli 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 3.3.2017 gün ve E:2016/731, K:2017/112 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Gaziantep 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Kadirli 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 3.3.2017 gün ve E:2016/731, K:2017/112 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2017 gününde Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 25.12.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN